

BELÜGYMINISZTERIUM

DR. PINTÉR SÁNDOR
miniszter

Iktatószám: 5469-2/2014

**Dr. Sulyok Tamás úr részére
alkotmánybíró**

Alkotmánybíróság

Budapest

Donáti u. 35-45.

1015

Tisztelt Alkotmánybíró Úr!

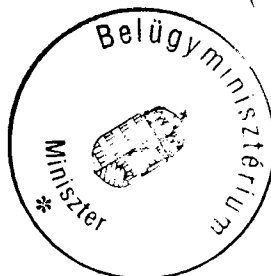
Az Alkotmánybíróság II/1220-2/2013. számú végzésében foglaltaknak megfelelően mellékelten megküldöm a közfoglalkoztatásból történő kizárással kapcsolatos rendelkezések fenntartásának indokait, illetve szakmai álláspontomat, mely alapján kérem az Alkotmánybíróságot, hogy az alkotmányjogi panaszt elutasítani szíveskedjék.

Melléklet: szakmai álláspont

Budapest, 2015. március „ „

Tisztelettel:

Dr. Pintér Sándor

kezesítve

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG		
Ügyszám:	II / 01220-5 / 2013	
Érkezett:	2015 APR 01.	
Példány:	1	Kezelőiroda:
Melléklet:	1 db	

Ügyszám:

II/1220-5/2013

Érkezett:

2015 APR 01.

Példány:

Kezelőiroda

Melléklet:

Melléklet
az Alkotmánybíróság II/1220-2/2013. számú végzésére készült miniszteri állásfoglalás

A közfoglalkoztatás célja, hogy a közfoglalkoztatott számára kereseti lehetőség biztosítása mellett – munkatapasztalat szerzése révén – elősegítse, kifejezetten ösztönözze a közfoglalkoztatottnak a munkaerőpiacra történő visszatérését. Ahogy arra indítványában az alapvető jogok biztosa is felhívta a figyelmet, a közfoglalkoztatásban egyszerre jelennek meg szociális jogi és munkajogi elemek, az állam szociális biztonságához való joggal, illetve a munka és a foglalkoztatás biztosításával kapcsolatos kötelezettségei. A munkaviszony és a közfoglalkoztatási jogviszony bár sok hasonlóságot mutat, céljában, az érintettek körében, a finanszírozás módjában mégis alapvetően eltér egymástól.

A Kftv. az Alaptörvény XII. cikk (2) bekezdésében az állam részére megfogalmazott kötelezettség teljesítését szolgálja, mely szerint „Magyarország törekszik megteremteni annak feltételeit, hogy minden munkaképes ember, aki dolgozni akar, dolgozhasson.”

A közfoglalkoztatás olyan átmeneti megoldás, amelynek legfontosabb feladata a tartósan munka nélkül lévők aktivizálása, munkaerőpiacra történő visszatérésének elősegítése. A közfoglalkoztatás létrejöttétől kezdve kiemelt figyelem fordítódik a munkavállalás szempontjából hátrányos helyzetűek közfoglalkoztatásba történő bevonása iránt. A közfoglalkoztatás bevezetése óta nyert tapasztalatokból megállapítható, hogy a munkavállalás szempontjából hátrányos helyzetűek között jelentős számban fordulnak elő mélyszegénységben, sokszor elfogadhatatlan egzisztenciális körülmények között élő, súlyos szocializációs hiányokkal küzdők. A közfoglalkoztatás egyik kiemelt céljaként jelenik meg a közfoglalkoztatásban résztvevők korábbi életminőségének javítása, amelyhez hozzátartozik az önmagukkal, illetve a közösséggel szembeni fejlődési igény fejlesztése is.

Az Alaptörvény XII. cikk (1) bekezdésének második fordulata kimondja, hogy „képeségeinek és lehetőségeinek megfelelő munkavégzéssel mindenki köteles hozzájárulni a közösség gyarapodásához.”

A közfoglalkoztatásban való részvétel mindenki számára nyitott, a munkaviszonnyal ellentétben képesítési, munkatapasztalattal összefüggő követelményeket nem támaszt. A közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény (a továbbiakban: Kftv.) a jogviszony létesítéséhez, fenntartásához elvárásként, mintegy magatartásszabályként támasztja a közfoglalkoztatásban résztvevőkkel szemben az általánosan elvárható erkölcsi, magatartási szabályok betartását. Ilyen általános elvárás a gyermekek tankötelezettségének teljesítésével kapcsolatos felelős szülői magatartás, továbbá a lakókörnyezettel kapcsolatos, helyi önkormányzati rendeletben meghatározott szabályszegések elkerülése. Magatartási szabály előírása a jogban általánosan elfogadott, az alkotmányjogi panasszal érintett körben alkotmányossági problémát nem vet fel.

Az Alaptörvény XVI. cikk (3) bekezdése alapján „a szülők kötelesek kiskorú gyermekükről gondoskodni. E kötelezettség magában foglalja gyermekük taníttatását.”

A közfoglalkoztatottal szemben kizárási okként tanköteles gyermekének mulasztása csak abban az esetben vehető figyelembe, ha e szabálysértés elkövetéséért három hónapon belül jogerősen elmarasztalták. Folyamatban lévő szabálysértési ügy a közfoglalkoztatott hátrányára nem vehető figyelembe. A Kftv. a lakókörnyezet rendezettségének vizsgálati területeit minimálisra szűkíti, kizárólag a kert, az udvar és az ingatlanhoz kapcsolódó közterület rendezettségét érinti, mely az utcafrontról is ellenőrizhető.

A Kftv. 1. § (4a)-(4g) bekezdésével és a 2. § (5) bekezdés g) pontjával elérni kívánt jogalkotói cél az volt, hogy kizárja a közfoglalkoztatásból mindazokat, akik a fenti elvárásokat nem teljesítik. A kizárás határozott időre szól, a három hónapban meghatározott időtartam megfelelő hosszúságú ahhoz, hogy kellő visszatartó erőt jelentsen, de nem olyan mértékben hosszú, hogy teljesen ellehetetlenítse a közfoglalkoztatásban történő későbbi részvételt.

Az alapvető jogok biztosa indítványában jelezte, hogy álláspontja szerint sérül a tisztességes eljáráshoz való jog, illetve a jogorvoslathoz való jog azáltal, hogy a Kftv. hivatkozott rendelkezései alapján a közfoglalkoztatásból való kizárás automatikus, mérlegelés nélküli döntést jelent a hatóság számára, formálissá téve a jogorvoslati jog gyakorlását.

Az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése alapján „mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék. A hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni.”

A közfoglalkoztatásból való kizárással vezető eljárásban hozott döntésekkel szemben a közfoglalkoztatott három külön fórumon is élhet jogorvoslati jogával. A közfoglalkoztatott a kizárás alapjául szolgáló szabálysértési vagy közigazgatási eljárásban hozott döntés ellen fellebbezést nyújthat be.

A járási foglalkoztatási szerv által hozott, a kizárásról szóló közigazgatási döntéssel szemben is lehetősége van a közfoglalkoztatottnak jogorvoslatra. A járásonként egységes jogalkalmazás, az esetleges visszaélések elkerülése, valamint az egyenlő bánásmód követelménye megkívánja, hogy a kizárással okot adó körülmények fennállását a járási foglalkoztatási szerv hivatalból vizsgálja.

A közfoglalkoztatásból való kizárás lényege, hogy a közfoglalkoztatott a kizárás időtartama alatt közfoglalkoztatási jogviszonyt nem létesíthet, illetve erre irányuló jogviszonyt nem tarthat fenn. Amennyiben a járási foglalkoztatási szerv döntése jogerőssé válik, mely által a közfoglalkoztatott a közfoglalkoztatásból kizárással kerül, a közfoglalkoztató a döntés alapján mérlegelés nélkül köteles a jogviszony megszüntetésére. A *munka törvénykönyvéről* szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) az azonnali felmondást, csak mint lehetőséget szabályozza, amelyet meghatározott esetekben alkalmazhat a munkáltató. A Kftv. 2. § (5) bekezdésének g) pontjában meghatározott eltérés biztosítja, hogy a hatósági döntés ellenére fenntartott jogviszony megszüntetésre kerüljön, a foglalkoztatási szervhez történő bejelentés megtétele mellett. A közfoglalkoztatott az azonnali hatályú felmondást a munkaügyi bíróságon megtámadhatja.

Mind a kizárással okot adó körülmények, mind a járási foglalkoztatási szerv eljárása esetén, mind pedig a munkaviszony megszüntetését követően az ügyfél megfelelő tájékoztatásban részesül és lehetősége van jogorvoslattal élni. Általánosan elfogadott szabályozási megoldás, hogy a hatósági eljárásban hozott döntés alapjául egy másik hatósági eljárásban hozott döntés szolgál, amelyben már csak az előfeltételek vizsgálatára kerül sor. A kizárással vonatkozó

rendelet hatályba lépése óta eltelt időszakot alapul véve megállapítható, hogy a közfoglalkoztatottak számához képest elenyésző a fenti okok miatt kizárt közfoglalkoztatottak száma, tanköteles gyermekének mulasztása miatt 558 esetben, lakókörnyezet rendezetlensége miatt 24 esetben történt kizárás.

Álláspontom szerint a Kftv. 1. § (4a)-(4g) bekezdésében és a 2. § (5) bekezdés g) pontjában meghatározott rendelkezés nem sérti az Alaptörvény *XXIV. cikk* (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jogot, valamint nem ellentétes az Alaptörvény *XXVIII. cikk* (7) bekezdésében meghatározott jogorvoslathoz való joggal.

Az alapvető jogok biztosa által aggályosnak vélt, a Kftv. 1. § (4a) bekezdés a) pont aa) alpontjában foglalt rendelkezés 2013. november 29. napján hatályon kívül helyezésre került.